

Kutatás fejlesztés

A FAKON Vállalkozási Kft. az utóbbi években nagy hangsúlyt fektetett az olyan innovatív fejlesztésekre, amely az ipar számos területén alkalmazhatóak. Az önálló kutatás-fejlesztési tevékenységet 2006 óta végzi. Az Érsekvadkerten lévő telephelyen, külön erre a célra már egy ún. „K+F zóna” elnevezésű területre szánta ki a területet. A piaci igények miatt már tervezés alatt van a meglévő gyártócsarnok bővítése, amelyben csak a K+F termékek előállítását végezné a vállalat.

2012 – „Kén alkalmazása villamos áram termelésére”

A kutatásunk célja, olyan anyag megtalálása és hasznosítása, amely ...

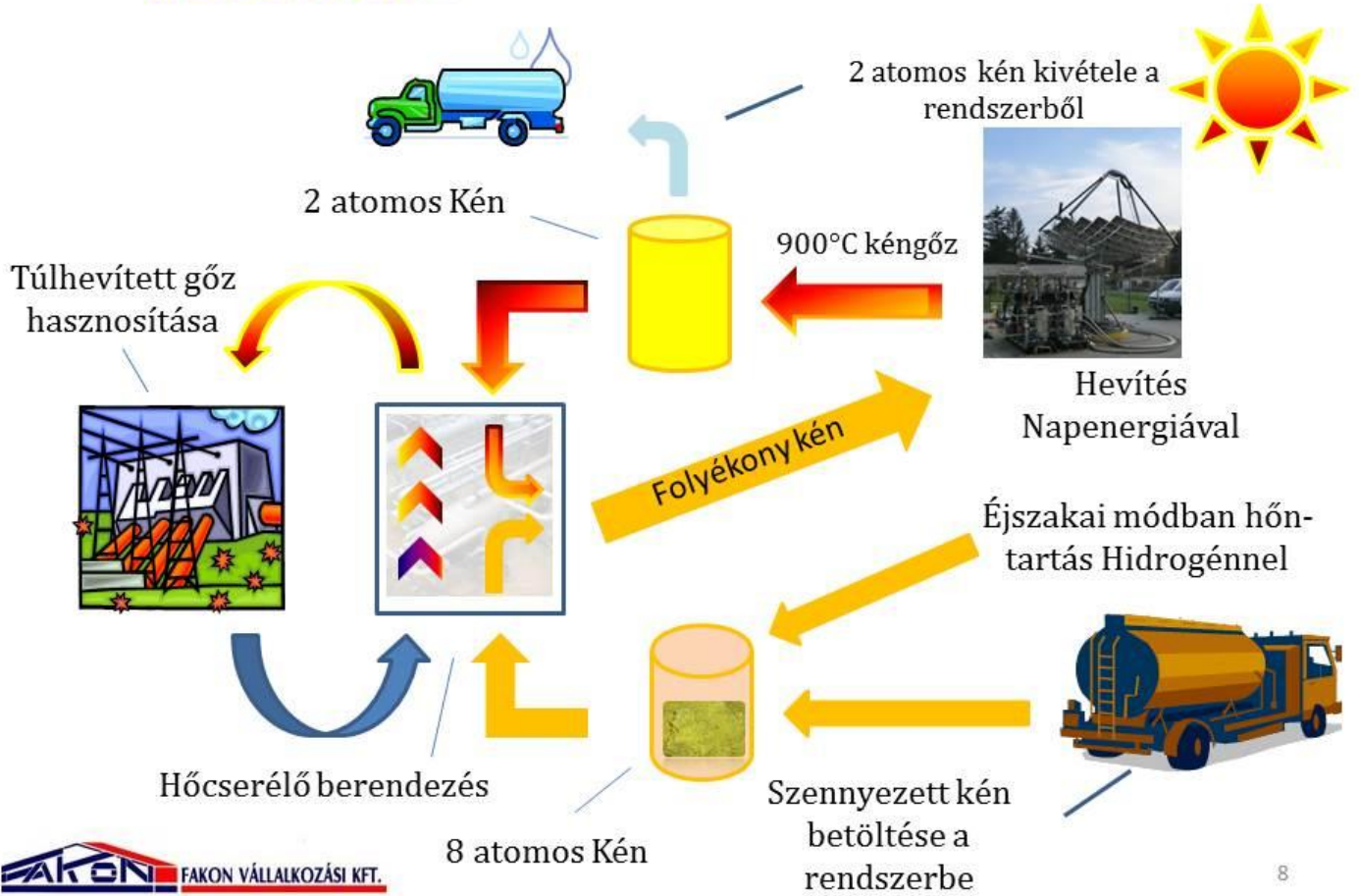
- az iparban jelentős mennyiségben keletkezik
- újbóli hasznosítása kevésbé megoldott
- veszélyt jelenthet a környezetre
- valamilyen módon energiaközlésre alkalmas
- a rendszer kialakítása során megújuló energiaforrásokat alkalmazunk

8 ATOMOS KÉN ALKALMAZÁSA VILLAMOS ENERGIA ELŐÁLLÍTÁSÁRA KONCENTRÁLT NAP HŐENERGIA ÉS KISEGÍTŐ HIDROGÉNBŐL NYERT ENERGIA ÉS SZÉLBŐL NYERT VILLAMOS ENERGIA FELHASZNÁLÁSÁVAL, 2 ATOMOS KÉN MINT MÁSODIK FŐTERMÉK ELŐÁLLÍTÁSÁVAL

A SUNSUL projektben a Cégünk által már eddig befektetett K+F kutató munka értéke mintegy 3 Mrd HUF, amelyből az eszköz érték 0,5 Mrd HUF-ot tesz ki.

A SUNSUL RENDSZER FELÉPÍTÉSE

TECHNOLOGISCHE ANLAGEN, GEBÄUDETECHNIK
TECHNOLÓGIAI BERENDEZÉSEK ÉPÜLETGÉPÉSZET
METALLBAU
FÉM ÉS ACÉLKONSTRUKCIÓ
ÉPÍTÉS, FELÚJÍTÁS
www.fakon.hu

FAKON Vállalkozási Kft. * H-1095 Budapest, Mester u. 4. * Tel: (0036) 1 215 5023 * Fax: (0036) 1 215 5031 * E-mail: info@fakon.hu
FAKON Kf. ZWEIGNIEDERLASSUNG DEUTSCHLAND* D-52349 DÜREN, An der Garbleiche 21 * Tel: 00 49 2421 500 828
FAKON Kf. ZWEIGNIEDERLASSUNG ÖSTERREICH* A-1030 WIEN, Hegergasse 3/7. * Tel: +43 (1) 798 2151

Összefoglaló

a GOP-1.3.1.-11/A-2011-0164-es kutatásfejlesztési projektről.

**NYOLC ATOMOS KÉN ALKALMAZÁSA VILLAMOS
ENERGIA ELŐÁLLÍTÁSÁRA KONCENTRÁLT
NAP HŐENERGIA FELHASZNÁLÁSÁVAL
GOP-1.3.1 - 11/A - 2011 - 0164**

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege:

174 412 959 Ft

Kivitelezés ideje: 2011. 12. 01. - 2013. 06. 01.
Kedvezményezett: Fakon Vállalkozási Kft.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kutatás célja

Nyolcatomos kén alkalmazása hőenergia tárolására, villamos energia előállítása céljából. Koncentrált nap hőenergia és kiegészítő (hidrogén) hőenergia felhasználásával. Kéttomos (oldhatatlan) kén, mint második főtermék előállítása.

A nap hőenergia hasznosítása

A földet 40-perc alatt annyi napenergia éri, amely az emberiségnek egyéves energia szükséglete. Ezért érthető, hogy sokunkat foglalkoztat, ezen nagy mennyiségű energia tárolás megoldása. A napenergia hasznosítás egyik módja, a tükrös nap koncentrátorokkal összegyűjtött napenergia tárolása és hasznosítása hőenergiaként. A letárolt hőenergiával gőzturbinák kazánjait fűtik, és így állítanak elő villamos energiát. Ezen eljárás nagy mennyiségű fosszilis energiát takarít meg.

Miért éppen kén?

Jelenleg alkalmazott megoldások.

A hőenergiát olajban, sóban, illetve atomerőműveknél nátriumban tárolják.

Olajos hőtároló eljárás problémája.

A magas hőmérséklet miatt (400 °C) csak drága szintetikus olaj alkalmazható hőközlésre, további hátrány még a kis fajlagos hő kapacitása. Ezért nagymennyiségű olajra van szükség.

Sóval működő hőtárolók problémája,

Alkalmas sók, lítium-nitrát, nátrium-nitrát, kálium-nitrát a nátrium és kálium-nitrátnak magas az olvadáspontja (300 °C) fölött és (380 °C) fölött ezek a sók elbomlanak. Ezért csak szűk hőmérsékleti határok között alkalmazhatók. A lítium-nitrát alkalmazható a legtágabb határok között, viszont nagyon drága. Az alkalmazott sók másik problémája az agresszivitás, állandóan szétmarja a tároló berendezéseket, így állandó karbantartásra szorul.

Nátrium

Különösen veszélyes anyag, például levegő, víz, vízgőz hatására robbanásszerűen reagál, illetve a fajlagos hőkapacitása is kicsi. Jelenleg, csak atomerőművekben alkalmazzák.

A fentiekből látszik, hogy a nap hőenergia tárolása koránt sem megoldott probléma.

A kén tulajdonságai

Fizikai tulajdonságai

- Számos (több mint 30) allotróp módosulata ismert, ezek közül a három legjelentősebb:
  - Rombos kén: ez a szobahőmérsékleten stabil, szilárd állapota; 8 atomos molekulái molekulárcsban helyezkednek el.
  - Monoklin kén: a 95,5 °C fölött stabil állapot; hosszúkás, túszerű kristályok keletkeznek.
  - Amorf kén: metastabil; kristályrács nélküli, olvasztás után hirtelen lehűtött (túlhűtött) folyadék; 95,5 °C fölött monoklinné, az alatt rombossá alakul.
- Színe mindhárom módosulatban sárgás.

Olvadás- (115,21 °C) és forráspontja (444 °C) viszonylag alacsony

A kén előnyös tulajdonsága hőtárolóként.

Mivel olvadáspontja alacsony, nem kell tartani a váratlan megszilárdulástól. A kén egynemű anyag ezért nagyon magas hőmérsékleten sem bomlik el, mint a különböző sók.

Nem maróhatású, ezért a karbantartási költsége nem magas, a tároló berendezéseket nem teszi tönkre, nem kell cserélni.

Viszonylag magas a hőtároló kapacitása.

Az olajfinomításnál hulladékként keletkezik, így az ára nagyon alacsony, az alkálnitrid sónál két nagyságrenddel olcsóbb.

A kén projekt megvalósításának lépései.

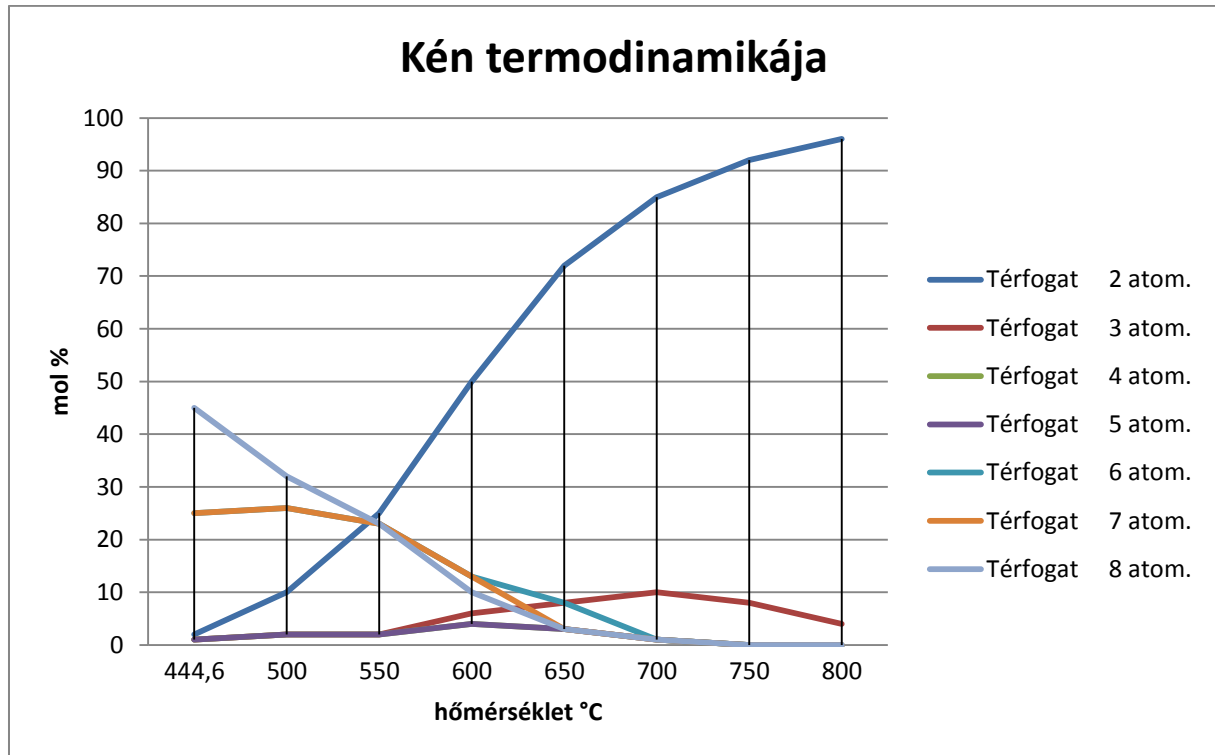
Projekt megvalósításának első üteme

Projekt előkészítő műveletek megtervezése.

Kijelölt telephely műszaki felmérése és előkészítése

Megszületett a koncepció, amely magában foglalta a mini mű megtervezésének és kivitelezésének lépéseit.

A mini mű működési és kapcsolási tervének elkészítése, a témát érintő tudományi szint összefoglalása, teljesítményparaméterek meghatározása.

A rendelkezésre álló tudományos és szakirodalom kiértékelése.

A működési és kapcsolási tervek elfogadása után megkezdődött a berendezés műszaki tervezése.

A projekt második ütemében megkezdődött a beszállítók kiválasztása és a mini mű elemeinek beszerzése.

A nap parabola rendszer beszerzése és felállítása, a rendszer automatikus követő rendszerének beállítása.

Parabola tükör rendszer beszerzése.

A parabolarendszer leszállítása és összeszerelése megtörtént.

A tükörrendszer besabályozása megtörtént.

A tükörrendszer alaphelyzetbe állítva.

A parabola tükörrendszer teljesítményének beméréséhez a hőmérőrendszer kiépítése.

A parabola tükörrendszer, napkövető rendszerének beszerelése és beállítása.

Az automatikus biztonsági rendszer beszerelése és beállítása, amely vihar esetén a parabolát megfelelő helyzetbe állítja.

A adatgyűjtő berendezés beszerelése, amely a hőmérsékleti adatok begyűjtésével lehetővé teszi a hőtéljesítmény kiszámítását.

A tükörrendszer teljesítményének bemérése folyamatban van.

Laboratóriumi mérések.

Laboratóriumi mérések az akkreditált labor segítségével elkezdődtek.

A hidrogén akkumulátor rendszer beszerzése.

A hidrogén akkumulátorok legyártása határidőre megtörtént

A hidrogén akkumulátor leszállítása megtörtént.

Nyolc atomos kén alkalmazása villamos energia előállítására koncentrált nap hőenergia felhasználásával, 2 atomos /oldhatatlan/ kén mint második főtermék előállításával

**NYOLC ATOMOS KÉN ALKALMAZÁSA VILLAMOS
ENERGIA ELŐÁLLÍTÁSÁRA KONCENTRÁLT
NAP HŐENERGIA FELHASZNÁLÁSÁVAL
GOP-1.3.1 - 11/A - 2011 - 0164**

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás keretében
174 412 959 Ft
Kivételési Műve: 2011. 12. 01. - 2013. 06. 01.
Kivételkezelési: Fakon Kft./Békei út 108.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.opmunka.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

